Şuoruç, B. (2021). 1956 Macar isyanına Türkiye’den eşlik eden bir ses: “Sezai Karakoç ve “Kan İçinde Güneş Şiiri”. *International Journal of Language Academy*, 9 (4), 322-330.

Volume 9/4 December 2021

p. 322/330

Article History:

Received

17/11/2021

Accepted

10/12/2021

Available online

23/12/2021

1956 MACAR İSYANINA TÜRKİYE’DEN EŞLİK EDEN BİR SES: “SEZAI KARAKOÇ VE “KAN İÇİNDE GÜNEŞ ŞİİRİ”

**Voice Accompanying The Hungarian Revolt from Turkey: “Sezai
Karakoç and His Poem “Sun in Blood”**

Batuhan ŞUORUÇ¹

Öz

Soğuk savaş yıllarının en önemli olaylarından biri, 23 Ekim 1956 günü bir öğrenci hareketi olarak başlayan ve bütün Macaristan’a yayılan; Macar İsyanı’dır. Sovyetler’in baskıcı tutumuna karşı daha fazla dayanamayarak isyan eden Macar halkı oldukça zor bir dönemden geçmiştir. Başarısızlığa uğrayan bu isyan sonucu binlerce insan hapse atılmış, öldürülmüş, ülkeden kaçmak zorunda kalmış ve yüzlerce kişi idam edilmiştir. Bu olay Türkiye tarafından da takip edilmiş ve dönemin günlük gazetelerinde isyanın hangi aşamada olduğu, isyanı başlatan öğrencilerin talepleri, Macaristan’ın siyasi olarak nasıl bir tutum sergilediği gibi pek çok konu yakından takip edilmiştir. Cumhuriyet dönemi Türk şiirinin önde gelen isimlerinden Sezai Karakoç, Sovyetlere karşı başkaldıran Polonya ve Macaristan halkının yanında olduğunu “Kan İçinde Güneş” şiiriyle bir anlamda ilan etmiştir. Şair, Polonya ve Macaristan halkının başına gelen zulümleri oldukça çarpıcı bir biçimde şiirine taşımış ve olaya yönelik büyük bir farkındalık oluşturmuştur. Sovyetlere karşı girişilen bu isyan mücadelesi her ne kadar başarısızlığa uğramış olsa da Karakoç, bu olaya olumsuz bir yönden bakmak yerine güzel günlerin geleceğine dair Macar halkına destek ve moral vermekten geri durmamıştır. Karakoç’a, “Kan İçinde Güneş” şiiriyle Macar halkına desteği dolayısıyla ödül verilmesi ve şairin bu ödülü şiirini kaleme aldıktan yıllar sonra kabul etmesi, onun her türlü haksızlığa ve zulme karşı isyancı bir şair kimliği taşıdığının önemli bir göstergesidir. Çalışmamızda şairin “Kan İçinde Güneş” şiiri, Macar İsyanı göz önünde bulundurularak incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Macar İsyanı, Sezai Karakoç, Soğuk savaş, şiir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, batuhanleyla36@gmail.com@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9823-2453>

Abstract

One of the most important events of the Cold War years was the Hungarian Revolt, which began as a student movement and spread all over Hungary. The Hungarian people, who rebelled against the repressive attitude of society, went through a very difficult period. As a result of this failed revolt, thousands of people were imprisoned, killed, forced to leave the country, and hundreds of people were executed. This event was also followed by Turkey, and many issues were closely followed in the daily newspapers of the period, such as the stage of the rebellion, the demands of the students who started the revolt, and how Hungary behaved politically. Sezai Karakoç, one of the leading figures in Turkish poetry of the Republican period, declared that he stood with the Polish and Hungarian people who rebelled against the Soviets with his poem "The Sun in Blood." The poet vividly depicted the persecution of Poles and Hungarians in his poetry, making a significant difference in the event. Although this rebellion against the Soviets failed, Karakoç does not hesitate to support and reassure the Hungarian people that good days will come, instead of looking at this event from a negative perspective. The only award that Karakoç has accepted throughout his life for his support to the Hungarian people with his poem "The Sun in Blood" is an important indication that he has the identity of a rebel poet against all kinds of injustice and persecution. In our study, the poet's poem "The Sun in Blood" was analyzed, considering the Hungarian Revolt.

Keywords: Cold war, Hungarian Revolt, Sezai Karakoç, Poem

GİRİŞ

Sezai Karakoç, bir şair hassasiyetiyle olgu ve olaylara dar bir dünya görüşüyle değil evrensel bir açıdan bakmıştır. Tarihi ve hayatı bir hakikat savaşı olarak gören (Karakoç, 2015, s. 12) Karakoç bütün düşünsel çabasında dirilişin mümkün olduğunu ifade etmeye çalışmıştır (Önal, 2017). Bu diriliş felsefesini bütün edebi üretimlerinin merkezine alan şair olgu ve olayları da bu felsefe üzerinden değerlendirmiştir. Bu sebeple dünyanın neresinde olursa olsun insana zarar veren düşünce ve eylemlere kayıtsız kalmamış ve sesini yükseltmiştir.

Soğuk savaş döneminin en önemli olaylarından biri, Macar Halkı’nın 1956 yılında Sovyetler Birliği’ne isyanıdır. Sovyetler Birliği’nin Macaristan’a yönelik baskıları bir süre sonra halkı isyan etme noktasına getirmiş ve halk ayaklanmıştır. “23 Ekim 1956’da Budapeşte Teknik Üniversitesi öğrencilerinin hazırladıkları ülke yönetiminden taleplerini içeren bir bildirgeyle ayaklanma başla”mış (Bekcan, 2019, s. 18) ve kısa sürede ülkenin diğer bölgelerine de yayılmıştır. Öğrencilerin yayınlamış olduğu “On Altı Nokta” adıyla bilinen (Şahin, 2020) bildirideki listede yer alan maddeleri François Fejtő şu şekilde sıralar:

“Sovyet askerî birliklerinin ülkeden gitmesi (öğrenciler Macaristan’ın Varşova Paktı ile yaptığı anlaşmadan habersiz görünüyorklar), Parti yöneticilerinin gizli oyla militanlar tarafından seçilmesi (büyük çoğunluğu Parti üyesi olmayan öğrencilerin böyle bir talepte bulunması tuhaftır); hükümetin yoldaş Imre Nagy başkanlığında yenilenmesi ve Stalin-Rákosi, Mihály Farkas ve yandaşlarının halka açık vargılanması; gizli oyla ve birçok partinin katılımıyla genel seçim düzenlenmesi; işçilere grev hakkı; Sovyet-Macar anlaşmalarının gözden geçirilmesi ve düzeltilmesi; yabancılarla ticari ilişkilerle ilgili raporların yayımlanması ve Macaristan’ın ödediği tazminatın kesin miktarının açıklanması; uranyum yataklarının işletilmesi ile Ruslara tanınan haklar hakkında bilgi verilmesi; asgari ücret güvenceli yeni ücret ayarlamaları; ekonomik ve siyasi davaların gözden geçirilmesi, suçsuzların iade-i itibarı; yeni öğrenci teşkilatı için yüksek tirajlı bir günlük yayın yaratılması.

Öğrenciler ayrıca, “*Stalinci despotluğun ve siyasi baskının simgesi*” olan devasa Stalin heykelinin mümkün olan en kısa sürede kaldırılmasını, yerine 1948-1949 hürriyet şehit-

lerinin anısına bir anıt dikilmesini ve ayrıca, “*Macar halkına yabancı*” devlet armasının Kossuth armasıyla değiştirilmesini istediler” (Fejtő, 2012, s. 32).

Bütün bu süreç ilk günden itibaren Türkiye’de de takip edilmiştir. Bu isyanın, dönemin Türkiye basınında nasıl karşılık bulduğuna ilişkin Gül Pınar Erkem Gülboy şu tespitlerde bulunur:

“Macaristan’da ayaklanmanın başladığı 23 Ekim tarihinde, Ulus gazetesi Macar öğrencilerin basın özgürlüğü, üniversitelerde özerklik, ölüm cezasının kaldırılması, yurtdışına seyahat özgürlüğü gibi taleplerine dair kısa bir haberi beşinci sayfasından, Macaristan’da da bir ayaklanma olma ihtimalinin yüksek olduğuna işaret ederek verir; benzer bir haber daha kısa olarak Zafer ve Cumhuriyet gazetelerinde de yer alır. 24 Ekim’de Ulus’ta yine çok kısa bir haber ile gösterilerin başladığı ve bunun Sovyetlere karşı bir tavır olduğu aktarılır. Zafer gazetesi 24 Ekim sayısında Macar isyancıların taleplerinden bahseder, örneğin; Stalin heykelinin yıkılması, eski milli armanın kullanılması, uranyum kaynaklarının Macar ekonomisi tarafından kullanılması, serbest seçimler yapılması gibi. Milliyet gazetesi, benzer nedenleri sayarak, 200 bin kişinin ayaklandığını aktarırken, Associated Press kaynaklı bir haberinde Yugoslavya ile Macaristan’ın görüşmelerde bulunduğu ve sonucunda Macaristan’ın müstakillğini destekleyen bir karar çıktığını bildirilir.” (Gülboy, 2012).

Öğrencilerin başlatmış olduğu bu isyan, yankısını ülke çapında göstermiş ve durumu fark eden Sovyet birlikleri derhal olayları şiddetli bir biçimde bastırma yoluna gitmiştir. İsyanın akamete uğraması, Macar halkı adına oldukça olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Binlerce kişi Sovyet güçleri tarafından öldürülmüş, binlerce kişi hapse atılmış, yüzlerce kişi idam edilmiş ve yüzbinlerce kişi ülkelerinden ayrılmak zorunda kalmıştır (Turkmacar, 2018).²

YÖNTEM

Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi; genellikle birincil kaynaklardan verilerin toplanmasıdır. (Sak ve ark., 2021). Bu kaynaklar; çizelgeler, dergiler, günlükler, kitaplar, anılar gibi yazılı kaynaklar ve sözlü veya yazılı iletişim çeşitlerini içermektedir. Aynı zamanda, bu kaynakların da son zamanlarda bilimsel araştırmalarda çokça kullanıldığı ifade edilmektedir (Kıral, 2020). Ayrıca, doküman analizi başka yöntemlerle birlikte kullanıldığı gibi tek başına da bir araştırmanın yöntemi olabilmektedir (Sak ve ark., 2021). Araştırmamızda yöntem olarak nitel araştırmalarda tek başına da kullanılabilen ve birçok doküman çeşitlerinin de incelenmesine olanak sağlayan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

² “...4 Kasım şafağında 2500 tank ve 100 bin askerle Macaristan’ı istila eden Sovyet ordusu Budapeşte’ye girmiş; demokratik hükümeti devirip kendi sistemini yeniden tesis etmiştir. Aralarında demokratik hükümetin başbakanı Imre Nagy’nin de yer aldığı 300’ün üzerindeki ihtilalci idam edilmiş; 22 bin kişi hapis yatmış; 12 bin kişi gözaltına alınmış; 200 bine yakın kişi ülkeyi terk etmek zorunda kalmıştır (Turkmacar, 2018).”

BULGULAR

Sezai Karakoç ve “Kan İçinde Güneş” Şiiri³

Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının en önemli şairlerinden biri hiç şüphesiz Sezai Karakoç’tur. Şair; şiirine insana ilişkin olan hemen bütün konuları/sorunları taşımıştır. “İnsansız şiir tez ölü” (Karakoç, 2019, s. 80) diyen Karakoç; yerel, evrensel herhangi bir ayırım gözetmeksizin zor durumda olan bütün insanların seslerini duymaya ve duyurmayaya gayret göstermiştir. Bir şair bilinciyle olgu ve olaylara yaklaşan Karakoç’a göre “Şiir, tabiatında zulme karşıdır” (Karakoç, 2016, s. 49). Dolayısıyla şair, kaleme aldığı şiirler aracılığıyla zulme karşı olan kimsedir.

Soğuk savaş döneminin önemli olaylarından biri olan; 1956 yılında başta öğrenciler olmak üzere Sovyetler Birliği’ne karşı başkaldıran Macar halkının bu tutumu, Sezai Karakoç’un dikkat kesildiği olaylardan biri olmuştur. Macar halkının isyanından yaklaşık beş ay sonra şairin kaleme aldığı; “Kan İçinde Güneş” şiiri *İstanbul* dergisinin Şubat sayısında yayımlanır” (Kirenci, 2021, s. 49) Şiir, Macaristan’la aynı kaderi paylaşan Polonya’nın durumunu anlatmakla başlar (Karakoç, 2019, s. 75).

Polonya halkı da tıpkı Macarlar gibi Sovyetler Birliği’ne karşı bir mücadele vermiştir. Polonya, göstermiş olduğu bu mücadele esnasında birtakım bedeller de ödemiştir. Şiirin ilk dizeleri, akıllara ülkenin bayrak renklerini getirmektedir. Yarı kırmızı ve diğer yarı beyaz renkten oluşan Polonya bayrağındaki renklerde; “Kırmızı, ülkenin girdiği savaşları ve hayatını kaybeden askerleri temsil eder. Beyaz renk ise özgürlüğü, barışı ve hoşgörüyü simgeler (Milliyet, 2020).” Şair, Polonya halkının, bayraklarında temsil edilen değerlere bağlı kalarak Ruslara karşı mücadele ettiklerini vurgulamıştır. Geçen (2014, s. 224) Polonya’yı kar yağışlı bir bölge olarak iklim açısından değerlendirirken insanlara da ten rengi açısından bakmıştır. Aynı zamanda, Polonyalıların masumiyetini de bu iki kavram gibi beyaz renkle nitelemiştir. Bunlara ek olarak, isyan bayrağının zemini beyaz rengin bir başka ifadesi olan “sütü” kullanması Polonya halkının başkaldırısına haklı bir nitelik kazandırmaktadır. ‘Porselenlerden yapılmış Polonya’ dizesinde ise ‘porselen’ ve ‘Polonya’ sözcüklerindeki ses benzerliği şiirin ifade gücünü artırmıştır. Polonya’yı, ‘Venüs’ün kırık kolu’na benzeten şair, kolları kırılmış Venüs heykelinin görünüşüyle, Polonya’nın içinde bulunduğu çaresizliğin altını çizer.

Polonya’nın mücadelesinin yanında olduğunu ‘Polonya sana güneydin’ dizesiyle belirten şair (Karakoç, 2019, s. 75), dikkatleri Sovyetler’e karşı aynı mücadeleyi gösteren Macar halkının üstüne çeker. Şiirin konu bakımından ikinci bölümü olarak varsayabileceğimiz kısımda, bu dizelerle birlikte Macarların yaşamış olduklarını anlatır. Yine tarih sahnesinde yer alan bir zulme başkaldırdığını gördüğümüz şair, Macar halkının haklı isyanının yanında yer alır.

Macar halkı da tıpkı Polonya halkı gibi Sovyetler’in baskılarına karşı isyan eder. Şairin bu iki halkın yanında oluşu da bu sebeptir. İşgal güçleri Peşte’yi âdeta bir ‘kan çemberi’ne çevirmiştir. Fakat bu çember, kırmızı değil ‘ışıklı’dır. Ölen insanlar bir hiç uğruna değil ülkelerinde kendilerinden sonra yaşayacak olanlara, yollarını bulabilecekleri bir ‘ışık’ bırakabilmek için canlarını feda etmişlerdir. Macarlar bu isyanı hem bu canlarını yok sayan kişilerden hem de tarihten güç alarak gerçekleştirmiştir. Tarihlerinden güç aldıkları yüzyıllar önce inşa edilmiş olan ‘sfenskleri’ konuşturarak çocuklarına ‘kutsal kelimeleri’ öğretmelerinden anlaşılmaktadır. Bu ‘kutsal kelimeler’le şehirler ve insanlar tes-

³ Şiir ekler bölümünde yer almaktadır.

lim olmamış ve ayakta kalmaya devam etmiştir. Bu isyan Macarlar için çok kolay olmamış ve birçok acıyı da beraberinde getirmiştir.

Macar halkının maruz kaldığı muamele korkunçtur. En büyük zulme ve tacize kadınlar uğramıştır. Artık hiç kimsenin güzel günlerin geleceğine dair bir umudu kalmamış, 'mesut dakikaları beklemiş' 'bütün saatlar tırak deyip dur'muştur. Macar halkı bu zorbalıklar karşısında da direnişini sürdürmüştür. Ülkesini Sovyetler'in baskıcı rejiminin dayatmalarına karşı koruyan insanların karşılaştığı zorlukları Karakoç (2019, ss. 76-77) şiirde diyaloglar hâlinde aktarır.

Karakoç âdeta bir savaş sahnesini betimler okura. Öyle şiddetli bir savaştır ki bu askerlerin gözleri görmemeye, silahları ateş etmemeye, elleri silahlarına yapışmaya başlar ve nihayet birbirlerini duyamayacak hâle gelirler. Bütün bu sahneyi okurun gözünde bir tek cümleyle özetler Karakoç; 'Dünyaya kan ismini veriniz' diyerek. Macar halkının ölüleri şiirde daha önce yorumlandığı gibi geriye kalanlara 'ışık' olmaya devam eder. Manzarayı apaçık bütün halkın gözleri önüne serer. 'Güzel ve canlı ölüm/ Aydınlatıyordu gerçeği' dizeleriyle şair bir anlamda Macar halkının ölülerinin geriye kalanlara bir gerçeği sunduğunu da imlemiştir (Karakoç, 2019, ss. 76-77).

Düşman ölüleri Macar halkının ölüleri gibi değildir. Öylesine vahşet işlemişlerdir ki şair onları insan olarak bile görmez, onlar hakkında 'Apayrı bir varlık insandan/ Günah kadar çirkin/ Ve Tanrı düzenine aykırı /Bir ur kocaman' demekten de kendini alamaz (Karakoç, 2019, ss. 76-77).

Macar halkına yapılan zulüm geceyi bile öldürecek kadar şedittir. Düşman askerleri öylesine insanlıktan çıkmışlardır ki yalnızca ortada bu zulmü işledikleri silahları kalmıştır. 'İşleyen makinalar kalmıştı yalnız/ Ve onların kolları insanlar' dizeleriyle şair âdeta düşman askerlerle silahlarının yer değiştirdiğini ve makinaların insanları kullanmaya başladıklarını anlatarak durumun vahametini gözler önüne serer. Onlar artık 'insan değil' sadece bir 'âletin âleti' hâline gelmiştir. Bu vahşetleri işlemelerini dini bir sebebe de bağlar Karakoç. Bunca kıyımı işleyenler Tanrı'dan ayrı düşmüş kimselerdir (Karakoç, 2019, s 77).

Macar halkı, başlatmış olduğu isyan hareketiyle bağımsızlığını elde edememiş olsa da Karakoç onlar adına umutsuz değildir. Macaristan'ın başına gelen bütün olumsuzluklara rağmen gelecek günlerde içinde bulunacağı günleri 'güneş' imgesiyle ifade eder. Günün yeniden doğuşu olarak görülen güneş, bir imge olarak karşımıza çıkar. Şair böylece Macar halkının her ne kadar girişmiş oldukları bağımsızlık mücadelesinde başarısız olsalar da bu isyanlarıyla tıpkı bir güneşin günü aydınlattığı gibi kendilerinden sonra gelecek nesiller için yol gösterici bir ışık olacağını belirtir. 'Güneş yavaş yavaş yüksel'mekte ve yeni günlere bir muştı gibi doğmaktadır. Halkın bu mücadeleyi yürütürken akıtmış olduğu 'kan pırıl pırıldır'. Macar halkının dökülen kanı bir kenarda kurumamış, aksine şairin 'Kızgın ve kaynar/ Bin güneş yanıyordu kanda/ Küçük fakat sağlam' dizeleriyle ifade ettiği gibi içinde 'bin güneş'in yanmaya devam ettiği 'sağlam' bir muştı olmuştur (Karakoç, 2019, s. 77).

TARTIŞMA VE SONUÇ

Literatüre bakıldığında, Macar İhtilali’ne ilişkin araştırmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Bu sınırlılıklar, tartışma bölümünün çeşitliliğine pek olanak sağlamamıştır. Ayrıca, Karakoç’un konu edindiğimiz şiirine yönelik çok az araştırma yapıldığı gözlemlenmiştir. Araştırmamız, bu konulara ilişkin ulaşabildiğimiz az sayıdaki araştırmaların artırılması ve diğer araştırmacılara da kaynak olması nedeniyle özgünlüğünü ortaya koymaktadır.

Sezai Karakoç, Sovyetlere karşı bağımsızlık mücadelesi yürüten Polonya ve Macaristan halkının isyanına destek olduğu “Kan İçinde Güneş” şiiriyle bir ödül alır. Bu ödüle ilişkin bilgileri Şakir Diclehan şu şekilde aktarır: “Sovyet Rusya tarafından işgal edilen Macaristan konusunda en sert tepkiyi gösteren bir sanatkârdır Karakoç. İnsanların tank paletleri altında ezilmesine tahammül edemeyen Karakoç, şiirde bu zulme başkaldırıyor haykırır. [O]nun bu asil ve ali-cenap hizmetinden ve gösterdiği bu hassasiyetten ötürü “Nemzatör gurubuna dahil, menfadaki (sürgündeki) Macar yazarları takdir ve şükranlarının nişanesi olarak” Sezai Karakoç’a bir berat verilir. “Almanya’nın, Münih, 16.06.1970” yer ve tarihini taşıyan beratla birlikte bir de gümüş “Hürriyet Madalyası” gönderilmiştir Karakoç’a.

Berat ve Madalya Karakoç’a Macaristan ve Avrupa’nın hürriyeti uğruna gösterdiği işbirliği ve karşılıksız moral desteğinden dolayı sunulmuştur” (Diclehan, 2018, s. 118).

Karakoç’un yıllar sonra kendisine verilen bu ödülü kabul etmesi, onun sanatçı kimliğinde haksızlıklara karşı başkaldırı tavrının ne derece önemli bir yer tuttuğunun önemli bir göstergesidir.

Geçen (2014, s. 224)’in araştırması incelendiğinde araştırmamıza benzer olarak Macar halkının isyanına değindiği ve şiiri konu edildiği görülmüştür.

Sonuç olarak, şair ve düşünce adamı kimliğiyle bütün zulümlerin ve haksızlıkların karşısında konumlandığını gördüğümüz Karakoç, Sovyetlerin Polonya ve Macaristan halkına yaptığı despotluğa karşı da susmamış ve “Kan İçinde Güneş” şiiriyle bu halkların isyanına destek olmuştur. Şiirde; Sovyetlerin türlü zorbalıklarına ve sömürüsüne maruz kalan Polonya ile aynı kaderi paylaşan Macaristan halkının başına gelen talihsiz olaylar ve zulümler bütün çarpıcılığıyla gözler önüne serilmiştir. Sovyetlere karşı isyan eden Macarların bu eylemleri her ne kadar başarısız olsa da şair olaya bir başka gözle bakarak, bu yenilginin insanları umutsuzluğa hapsedmemesi gerektiğini düşünmekte ve gelecek kuşaklar için bir örnek olacağı kanaatini taşımaktadır. Karakoç’un, Macar aydınlarından, isyandan yıllar sonra bir ödül kabul etmesi, onun zulümlere ve haksızlıklara karşı herhangi bir zaman ve zemin ayrımı gözetmeksizin karşı durduğunun ve isyancı bir edebî kimliğe sahip olduğunun en belirgin örneğidir.

KAYNAKÇA

- Bekcan, Ü. U. (2019). Sovyet penceresinden 1956 Macar ayaklanması: Batı destekli bir karşıdevrim girişimi, *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 8 (1). 15-23.
- Diclehan, Ş. (2018). *Sanat ve düşünce dünyasında Sezai Karakoç*, İstanbul: Dicle Yayıncılık.
- Fejtő, F. (2012). *1956 Macar ihtilali ilk antitotaliter ihtilal*. (F. B. Kocamemi Çev.) İstanbul: Bilgi Kültür Sanat Yayınları.
- Geçen, S. (2014). *İkinci yeni şürinde başkaldırı*, (Yüksek Lisans Tezi). Ardahan üniversitesi sosyal bilimler enstitüsü, Ardahan.
- Gülboy, G. P. (2012). 1956 Macar ayaklanmasının Türkiye basınında yansımaları. Erişim tarihi: 08.11.2021, https://www.academia.edu/1368219/1956_Macar_Ayaklanmas%C4%B1n%C4%B1n_T%C3%BCrkiye_Bas%C4%B1n%C4%B1nda_Yans%C4%B1malar%C4%B1
- Karakoç, S. (2015). *Diriliş neslinin âmentüsü*, İstanbul: Diriliş Yayınları.
- Karakoç, S. (2016). *Edebiyat yazıları II dişimizin zarı*, İstanbul: Diriliş Yayınları.
- Karakoç, S. (2019). *Edebiyat yazıları I medeniyetin rüyası rüyanın medeniyeti şiir*, İstanbul: Diriliş Yayınları.
- Karakoç, S. (2019). *Gün doğmadan*, İstanbul: Diriliş Yayınları.
- Kıral, B. (2020). Nitel bir veri analizi yöntemi olarak doküman analizi. *Süirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 8 (15). 170-189.
- Kirenci, M. (2021). *Sabah yıldızı Sezai Karakoç ve diriliş'e dair çağı ve çağdaşları, kronolojik hayatı, idealini gerçekleştirme araçları, hakkında yazılanlardan seçmeler (1957-2020)*. İstanbul: Büyüyen Ay Yayınları.
- Milliyet (2020, Eylül). Polonya hakkında bilgiler; Polonya bayrağı anlamı, 2020 nüfusu, başkenti, para birimi ve saat farkı. Erişim tarihi: 17.11.2021, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/polonya-hakkinda-bilgiler-polonya-bayragi-anlami-2020-nufusu-baskenti-para-birimi-ve-saat-farki-6300729>
- Önal, M. (2017). Son konferansları bağlamında Sezai Karakoç'un "medeniyet" ve "diriliş" kavramları. *İnönü Üniversitesi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*. 6 (2). 189-194.
- Sak, R., Sak Şahin, İ.T., Şendil, Ç.Ö. & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*. 4 (1). 227-256.
- Şahin, O. (2020). 1956 Macar devrimi. Erişim tarihi: 06.11.2021, <http://www.turkmacar.org.tr/1956-macar-devrimi/>
- Turkmacar (2018, Ekim). 1956 Macar İhtilali'nin 62. yıl dönümü. Erişim tarihi: 17.11.2021, <http://www.turkmacar.org.tr/1956-macar-htilalinin-62-yildonumu/>

EKLER

Kan İçinde Güneş

Polonya’nın kanı beyazdı
İsyen bir bayraktı süt içinde
Porselenlerden yapılmış Polonya
Kırılan heykel ve heykel aşkları
Ve Venüs’ün kırık kolu Polonya

Polonya sana günaydın
Karanlıklardan çekip kaderini
İlk aydınlığa çıkardın
Ama ben Peşte’ye dönüyorum

Peşte bir kan çemberi
Işıklı çemberler içinde ölümler
Konuşturuyorlar sfenskları
Öğretiyorlar kelimeyi doğan
Çocuklara kutsal kelimeleri
Kelime en güçlü silahtır
Tutar şehri ve insanı

Elektrik lâmbalarının altında
Kadın kanları
Kadınlar susmuştu
Konuşan erkekti
Kadın gömlekleri yırtılıyordu
Anne gömlekleri
Ve mesut dakikaları beklemiş
Bütün saatlar
Tırak deyip durdu

Günah duvarına düşmüş
Şehrin beyaz kaderi
Ve kan aynasında
Macar gölgesi

Macar kası gergin

Kan büyüyordu

- İşin kötüsü gözüm görmüyor
- Silâh ıslandı atamıyorum
- Çevrem kıpkırmızı oldu
Ellerim yapış yapış
- Kelimelerimi duyuyor musun?

.....
Dünyaya kan ismini veriniz

Sokak fenerlerine asılmış
Güzel ve canlı ölüm
Aydınlatıyordu gerçeği
Telgraf direklerine çekilmiş
Düşman ölüleri bir bütün
Apayrı bir varlık insandan
Günah kadar çirkin
Ve Tanrı düzenine aykırı
Bir ur kocaman

Ölüm yayılıyordu ölüyordu gece bile
İşleyen makinalar kalmıştı yalnız
Ve onların kolları insanlar
Zalim kelimesinin gözbebeği
İnsan değil âlet
Âletin âleti
Kör
- Tanrı onlarsız değil
Ama onlar - Tanrısız

Geride ve Peşte'de kan vardı
Buda'nın bir kelimelik heykeli kan içinde
Ve güneş yavaş yavaş yükseliyordu Peşte dağlarında
Ve kan pırıl pırıldı
Kızgın ve kaynar
Bin güneş yanıyordu kanda
Küçük fakat sağlam (Karakoç, 2019: 75-77).